

**ACTA
ECCLESIASTICA
SLOVENIAE
35**

Bogdan Kolar

**MISIJONSKA HIŠA
PRI SV. JOŽEFU NAD CELJEM
KRONIKA USTANOVE
OD 1852 DO 1925**

Ljubljana 2013

Bogdan Kolar
Misijonska hiša pri Sv. Jožefu nad Celjem
Kronika ustanove od 1852 do 1925

© Vse pravice pridržane

Založila Teološka fakulteta Univerze v Ljubljani
Za založbo: dr. Christian Gostečnik
Izid znanstvene periodične publikacije je omogočila Javna agencija za
raziskovalno dejavnost Republike Slovenije

UDK 27-9(497.4)
ACTA
ECCLESIASTICA
SLOVENIAE
35

ISSN 0351-2789

Bogdan Kolar

**Misijonska hiša
pri Sv. Jožefu nad Celjem
Kronika ustanove
od 1852 do 1925**

Ljubljana 2013

ACTA ECCLESIASTICA SLOVENIAE
Izdaja Inštitut za zgodovino Cerkve
pri Teološki fakulteti Univerze v Ljubljani
Poljanska c. 4, p.p. 2007, SI-1001 Ljubljana

Uredil:
Dr. Bogdan Kolar

Recenzenta:
Prof. dr. Metod Benedik
Prof. dr. France M. Dolinar

Prevodi v angleščino:
Simona Zabukovec, prof.
Pregled nemškega besedila:
Stanislava Petrišič, prof.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

27-789.63(497.4Celje)“1852/1925“
94(497.4Celje)

KOLAR, Bogdan

Misijonska hiša pri sv. Jožefu nad Celjem : kronika ustanove
od 1852 do 1925 / Bogdan Kolar ; [prevodi v angleščino Simona
Zabukovec]. - Ljubljana : Teološka fakulteta, 2013. - (Acta
Ecclesiastica Sloveniae, ISSN 0351-2789 ; 35)

ISBN 978-961-6844-26-0

269310208

Na naslovni strani je posnetek bronastega Kristusovega monograma
iz Emone (druga polovica 4. stoletja)

Kazalo

KRATICE IN OKRAJŠAVE	9
UVOD – LAZARISTI PRI SV. JOŽEFU NAD CELJEM	13
POVZETEK	30
SUMMARY	31
KRONIKA MISIJSKE HIŠE	33
1. Uvodne opombe	34
2. Značilnosti verskega in posvetnega življenja celjske okolice	36
3. Začetki cerkve sv. Jožefa	43
4. Ustanovitev beneficiata pri cerkvi sv. Jožefa	48
5. Združitev beneficija pri sv. Jožefu s tretjo mestno kaplanijo	58
6. Uvedba Misijonske kongregacije v Avstrijo leta 1852 ...	64
7. Ustanovitev Misijonske hiše pri Sv. Jožefu nad Celjem leta 1852	71
8. Začetki in nadaljnji razvoj študentata v Avstriji	85
9. Prenos cerkve sv. Jožefa in pripadajoče posesti na Misijonsko kongregacijo leta 1860	93
10. Prenova misijonske cerkve sv. Jožefa leta 1860	101
11. Gradnje Misijonske kongregacije na Jožefovem hribu ...	108
12. Dobrotniki Misijonske hiše sv. Jožefa	115
13. Ljudski misijoni, pripravljene iz hiše pri Sv. Jožefu	123
14. Ljudske duhovne vaje, pripravljene od Sv. Jožefa	129
15. Cerkevno življenje pri Misijonski cerkvi sv. Jožefa	138
16. Preizkušnje s strani sveta	145
17. Odnos do škofijske duhovščine	151
18. Druge stvari od ustanovitve Misijonske hiše pri Sv. Jožefu	162

LITERATURA	218
NAVODILA SODELAVCEM AES	220
PUBLIKACIJE INŠTITUTA ZA ZGODOVINO CERKVE	225
ACTA ECCLESIASTICA SLOVENIAE	225
REDOVNIŠTVO NA SLOVENSKEM	230
RIMSKI SIMPOZIJI	231

Table of contents

MISSIONARY HOUSE OF ST. JOSEPH ABOVE CELJE. THE CHRONICLES OF THE INSTITUTION FROM 1852 TO 1925

ABBREVIATIONS	9
INTRODUCTION.....	30
Summary.....	31
THE CHRONICLES OF THE MISSIONARY HOUSE	33
1. The introductory remarks	34
2. Features of the religious and secular life in Celje neighbouring	36
3. The beginnings of St. Joseph Church	43
4. The foundation of the benefice at St. Joseph Church ...	48
5. Unification of the benefice at St. Joseph with the third city chaplancy	58
6. Introduction of the Congregation of the Mission in Austria in 1852	64
7. The foundation of the Missionary House at St. Joseph above Celje in 1852	71
8. The beginnings and the further development of the seminary in Austria	85
9. The conveyance of St. Joseph Church and the appertinent property to the Congregation of the Mission in 1860	93
10. Renovation of the missionary church of St. Joseph in 1860	101
11. The buildings of the Congregation of the Mission at St. Joseph	108
12. Benefactors of the Missionary House at St. Joseph ...	115

---

13. Parish missions organized from the house at St. Joseph	123
14. Popular spiritual exercises organized from the house at St. Joseph.....	129
15. Church life at the Missionary House at St. Joseph	138
16. Trials caused by the world.....	145
17. Relations with the diocesan clergy.....	151
18. Other facts about the foundation of the Missionary House at St. Joseph	162
BIBLIOGRAPHY	218
INSTRUCTIONS FOR THE COLLABORATORS OF AES.....	220
Acta Ecclesiastica Sloveniae.....	225
Redovništvo na Slovenskem (Religious Orders in the Slovenian Lands)	230
Rimski simpoziji (Roman Symposia).....	231

Povzetek

Leta 1852 se je pri cerkvi sv. Jožefa nad Celjem naselila prva skupina članov Misijonske družbe (skupnost duhovnikov in bratov je ustanovil sv. Vincencij Pavelski leta 1625 v Parizu). Kraj naselitve jim je predlagal blaženi škof Anton Martin Slomšek, ki je v novi skupnosti dobil dobre sodelavce pri uresničevanju svojega pastoralnega načrta. Ob naselitvi je skupnost začela pisati kroniko, ki je objavljena v tem zvezku. Pisec prvega dela kronike Anton Potočnik je zbral obilne podatke o zgodovini krščanstva na področju Celja, o krajevni zgodovini in o zgodovini cerkve sv. Jožefa, ki so jo prebivalci Celja postavili v 17. stol. kot zahvalo, da je epidemija kuge prenehala uničevati mesto. Predstavljena je gradnja cerkve in ustanovitev posebnega mesta za duhovnika, ki je imel skrb za ljudi, ki so obiskali svetišče. Obširneje je orisan prihod Misijonske družbe v Avstrijo, prizadevanja za prve duhovne poklice, ki so omogočili, da je skupnost lahko sodelovala v slovenskih župnijah, in razvoj ustanov, na katerih so novi člani pridobivali svojo izobrazbo. Kronika nam govori o širjenju Misijonske družbe iz Celja v druge kraje in o širjenju ustanov, ki so jih prevzemale hčere krščanske ljubezni (usmiljenke), druga skupnost, ki jo je ustanovil sv. Vincencij. Leta 1860 je skupnost misijonarjev za trajno prevzela cerkev sv. Jožefa, jo temeljito prenovila in ob njej za misijonarje zgradila misijonsko hišo skupaj z domom duhovnih vaj, kjer so se v naslednjih letih zbirale različne skupine. Več strani Kronike je namenjenih predstavitvi dobrotnikov misijonske skupnosti, težavam, s katerimi se je skupnost srečevala v novem okolju, in o odnosu, ki ga je do nove skupnosti imela škofijska duhovščina. Med dejavnostmi, ki so jih v Avstriji začeli prevzemati člani Misijonske družbe, so obširneje predstavljeni ljudski misijoni in duhovne vaje, ki so jih misijonarji pripravljali tako v misijonski hiši kot po številnih župnijah. Kronika daje zanimivo sliko bogatih pastoralnih dejavnosti, ki so jih pripravljali v cerkvi sv. Jožefa in oriše vpliv, ki so ga misijonarji imeli na versko življenje v mnogih župnijah na Slovenskem, v Avstriji in na Hrvaškem. Po letu 1875 je Kronika zapisana po kronološkem načelu v obliki zapisov pomembnih dogodkov, ki so se v misijonski hiši zgodili dan za dnem. Med temi velja omeniti poročila o odmevih prve svetovne vojne v življenju Cerkve in skupnosti pri Sv. Jožefu. Velik del kronike je napisan v nemškem jeziku, manjši deli v latinskem, zadnjih deset let pa v slovenskem jeziku.

Summary

In 1852, the first group of members of the Congregation of the Mission (the community of priests and brothers founded by St. Vincent de Paul in Paris in 1625) settled near the church of St. Joseph above Celje. The place of the settlement had been proposed by the blessed Bishop Anton Martin Slomšek who found in the new community skilful collaborators in executing his pastoral plan. After their arrival, the community began to write the Chronicles which are published in this volume. The writer of the first part of the Chronicles, Anton Potočnik, gathered a lot of information on the history of Christianity in the Celje area, on local history and on the history of the Church of St. Joseph built by the people of Celje in the 17th century as a thanksgiving for the termination of the plague that had ravaged the city. He describes the construction of the church and the establishment of a special place for the priest who took care of visitors to the shrine. There is an extensive outline of the arrival of the Congregation of the Mission to Austria, the efforts to encourage the first vocations that allowed the community to collaborate in Slovenian parishes and the development of the institutions in which the new members acquired their education. The Chronicles tell us about the spread of the Congregation of the Mission from Celje to other places and the spread of the institutions that were taken over by the Daughters of Charity, another community founded by St Vincent de Paul. In 1860, the community of missionaries took permanent charge of the Church of St. Joseph, had it thoroughly renovated and built an adjoining missionary house for the missionaries, as well as a retreat house where various groups gathered in the following years. Several pages of the Chronicles present the benefactors of the missionary community, the challenges which the community faced in the new environment and the relationship of the diocesan clergy to the new community. Among the activities that members of the Congregation of the Mission began to accept in Austria there is an extensive presentation of the parish missions and retreats given by the missionaries both in the missionary house and in numerous parishes. The Chronicles give an interesting picture of rich pastoral activities prepared in the church of St. Joseph and outlines the impact that the missionaries had on religious life in many parishes in Slovenia, Austria and Croatia. After 1875, the Chronicles are written chronologically in the form of records of

important events that occurred day by day in the missionary house. Among the most noteworthy are the reports of the echoes of the First World War in the life of the Church and the community at St. Joseph. A large part of the Chronicles is written in German, small parts in Latin, the last ten years in the Slovenian language.

ACTA ECCLESIASTICA SLOVENIAE

Izdajatelj / *Publisher:*

Inštitut za zgodovino Cerkev
pri Teološki fakulteti Univerze v Ljubljani

Naslov uredništva / *Address of Editorial:*

Inštitut za zgodovino Cerkev
Poljanska c. 4, pp. 2007, SI – 1001 Ljubljana
e-pošta: bogdan.kolar@teof.uni-lj.si

Glavni in odgovorni urednik / *Editor in Chief:*

Dr. Bogdan Kolar

Uredniški odbor / *Editorial Board:*

Dr. Metod Benedik
Mag. France Baraga
Dr. France M. Dolinar
Dr. Janez Marolt
Dr. Jože Mlinarič

Prevodi / *Translations:*

Simona Zabukovec

Pregled nemškega besedila / *German text reviewed by:*

Stanislava Petrišič

Oblikovanje / *Cover Design:*

Anton Štrus

Prelom / *Computer Typesetting:*

Salve, Rakovniška 6, 1108 Ljubljana

Tisk / *Printed in Slovenia***Naklada / *Number of copies printed:***

300 izvodov

Izvillečke prispevkov objavlja / *Abstracts are included in:*

Historical Abstracts, America: History and Life, ABC-CLIO Library, Santa
Barbara, California, USA
EBSCO Publishing, Inc., 10 Estes Street, Ipswich, Massachusetts, USA
Tübinger Zeitschrift, Universität Tübingen, Nemčija

Založba / *Publishing House:*

Teološka fakulteta Univerze v Ljubljani
Poljanska c. 4, pp. 2007
SI-1001 Ljubljana
e-posta: dekanat@teof.uni-lj.si

Za založbo / *Chief Publisher:*

Dr. Christian Gostečnik

9 789616 844260

17 EUR